

הורים וילדים לומדים בצורה

סנ': _____ כיתה: _____

הורם וילדים יקרים!

השבוע אנו מפעילים בבית הספר "שבוע כבוד הורים", שבו אנו מחזקים ומעצימים מצוה חסובה זו, כך שהחל משבוע זה נקיים אותה יותר והיותר חיית. בחברת לפניכם ישנים קטיעים ללימוד יומי משותף בהלכות וטעמי המצוה - הורים וילדים יחדיו. בכל יום ישנן שלושה חלקים:

לימוד הלכות כבוד הורים - הקטיעים מובאים מתוך הספר הלכות והליכות חלק ב' וمبוססים על קיצור שולחן ערוך. במהלך השבוע נקייף את רוב הלכות כבוד הורים הנוגעות לחיי הילדים.

מająרים את מצות כבוד הורים - קטיעי למדוד להעמeka במצוה. קטיעים אלו הם בהמשך מיום ליום, כך שבכל השבוע לומדים רעיון אחד שלם המחולק לקטיעי למדוד קצרים לכל יום. כל קטע מבוסס על הקטיעים שנלמדו ביום קודמים, אז אם פספסתם יום - מומלץ להשלים אותו לפני שימושיים הללו.

משימה יומית - בדרך כלל קשורה לתוכנים שנלמדו באותו יום בהלכות או בהעמeka במצוה. בסוף החברת ישנו סיפור לשבת.

מעמידים במצוה - כבוד הורים בעשרה הדברות

עשרה הדברות שנאמרו במתן תורה נכתבו על גבי שניلوحות אבן, חמיש דברות בלוח הימני וחמש בלוח השמאלי. בלוח הימני מופיעות הדברות העוסקות בכבודו של הקב"ה, ואילו בלוח השמאלי מופיעות הדברות העוסקות בסדר וחינוך תקינים בין בני האדם עצם.

◀ האם אתם יודעים אילו דיברות כוללות בכללلوح?

תוכלו להגיד מהו שמות פרק כ'?

עובדת נוספת הבולטת בהבדל שבין חמיש דברות הראשונות לחמש דברות האחרונות: בחמש דברות הימניות מופיע שם ה' ואילו בשמאליות לא מוזכר שם ה'. מסביר על כך הכליל יקר: חמיש דברות הראשונות מדברות בכבוד המקום ברוך הוא ומטעם זה נאמר בכלום ה' אלוקיך ולא הזכיר ה' בכל חמיש דברות האחרונות המדברות בדברים שבין אדם לחברו.

לפי כל ההסברים הללו, הינו מצפים שמצוות כבוד הורים תופיע על גבי הלוח השמאלי, אך התורה מציגה את הדבר ההפוך: המצווה מופיעה על גבי הלוח הימני ביןמצוות העוסקות בכבוד שמיים. יתרה מכך זה דבר מדהים: התורה גם קובעת את דיני והלכות המצווה בהתאם ממש לדינים והhalachot הנוהגים לפני כבוד ומוראה ה', כפי שפורסם בהלכה:

הלכות - כבוד הורים כבוד ה'

צריך להיזהר מאד בכבוד אביו ואמו ובמוראים, שכן הכתוב השווה אותם לכבודו ומוראו של הקב"ה. כתוב: "כבד את אביך ואת אםך" (שמות כ, יא) – וכתיב: "כבד את ה' מהונך" (משלי ג, ט);

כתב: "איש אמוوابיו תיראו" (ויקרא, יט, ג) – וכתיב "את ה' אלוקיך תירא" (דברים ו, יג). كذلك שציווה על כבוד שמך הגדל ומוראו, כן ציווה על כבודם ומוראים. הלכות והליכות חלק ב', הלכות בין אדם לחברו, פרק ו' סעיף א')

המשימה היומית שלנו

היום עושים את מה שאבא ואמא מבקשים ממני מיד, בפעם הראשונה.

_____
ביצעת את המשימה.

_____
חתימת הורים:

הלוות - כיצד מקיימים מורה אב ואם

אייזהו מורה? לא ישב הבן על כסא המירוץ לאביו, וכן לא יעמוד במקום המירוץ לו בבית הכנסת וכדומה. ולא יסתור את דבריו (יאמר היפך מדברי אביו), ולא יזכיר את דבריו בפנוי (יביע דעתו על עמדתו של אביו), אפילו לא לומר: 'נראין דברי אבא'; ולא יזכיר בשמו, לא בחיו (בפנוי או שלא בפנוי) ולא במותו.

עד היכן מגיע מורה אב ואם? אם היה הבן יושב במקום מוכוב בקהל ולובש בגדיים מוכבדים, וbao לשם אביו ואמו וקרענו את בגדיו והיכחו על ראשו וירקו בפנוי - לא יビיש אותו ולא יצער אותו ולא יכעס כנגדם, אלא ישtopic וירא מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שציווה לנווגך.

(haloת והליקות חלק ב', הלכות בין אדם לחברו, פרק ז' סעיפים ז'-ח')

עטיקים במצווה - ההורים שותפים לקב"ה

וזכרם מה שאלנו אתמול? (זיכורת: מדוע כיבוד הורים הוא חלק מהדברות העוסקות בכבוד ה') הרמב"ן מסביר: "השלים [ארבע דברות ראשונות שהם] כל מה שאנו חייבין בדברי הבורא בעצמו ובכבודו, ו עבר למצוות אותנו בענייני הנבראים והתחלת מן האב שהוא עניין בורא משתחף ביצירה, כי ה' הוא אבינו הראשון והمولיד הוא אבינו האחרון".

הסביר דברי הרמב"ן:

אף שהתרגלו כבר לפלא של לידה, הבה נחשוב על כך שוב. העולם הזה הוא זמן ומוגבל, כל יצירה שהאדם יוצר בחיו, היא בעלת ח"י מדף מוגבלים שישופם כבר נראתה לעין. לידת ילדים, לעומת זאת, היא תהליך הפוך בדיקוק. זהו תהליך של נתינת חיים, זאת יצירת חיים אין-סופית שתיצור בדור הבא שוב חיים אינסופיים וכך עד סוף כל הדורות. כך בדיקוק דברי הגמרא הידועים: "שלושה שותפים באדם: הקב"ה, אביו ואמו".

זה מעניק להורים מעמד מרומם בהרבה, על טبعי ממש. הורים הם אינים רק בני אדם, הם הממצוע בין האדם לקדוש-ברור-הוא. הם זוכים להיות השותפים של הקב"ה והופכים להיות הכלים לגילוי האין סוף בעולם, על ידי שימושם בכוח האין-סופי של הולדת ילדים. ומכאן ברור שצורך להעניק להם כבוד מיוחד ואף יראת כבוד, שהרי הם זכו להיות השותפים של האין סוף.

◀ נקודה למחשבה: איך היינו מתיחסים לשותפיו של איש העשיר ביותר בעולם?

בכך מבאר הרמב"ן בצורה מושלמת את העובדה שמצוות כיבוד הורים מופיעה על גבי הלווי הימני. שכן כיבוד הורים הוא בדיקוק כבוד שמים. הם ראויים לכבוד בכל כוח האלקי שפועל בהם.

במילים אחרות: הכבד להורים אינו נובע רק מהם עצמם, אלא ממה שהם מייצגים: הכוח האלקי הפועם בבריהה. ההורים הם ביטויו כלשהו של האלוקות, לא פחות מכך. וכשניהם שצרכיכם לשמרם מרחק של יראת כבוד מהאלוקים, כך חובה לשמרם על מרחק של יראת כבוד מההורים.

המשימה היומית שלנו

החל מהיום, אקפיד לא לסתור את דברי אבא ואמא, גם כאשר אני חשוב שיש טיעות בדבריהם, אלא אשאל ואדבר בנימוס ובדרך הארץ.
ביצעת את המשימה.

חתימת הורים:

צ'יר צ'ור או חברו סיסמאי -
המקחישים את השותפות של ההורים עמו.

כל אחד

הכלכות - כיצד מכך מיטים כיבוד אב ואם:

איזהו כבוד: דואג להם למאכל ומשקה, בגדים ושאר צרכיהם. וצריך לעשות הכל בסבר פנים יפות; ואפילו אם נתן להם אוכל משובח, אם עשה זאת בפנים זועפות - נגעש על כן.

חייב לעמוד בפני אביו ובפני אמו.

כל המבזה את אביו או אמו, אפילו בדיור בלבד ואפילו ברמז, הרי זה אrror מפני הגבורה (מפי') שנאמר 'אrror מקלה אביו ואמו'.

(הלכות והליכת חלק ב', הלכות בין אדם לחברו, פרק י' סעיפים ט'-י', ט"ז)

סיףוק

הרבות צבי הריש חיטריך, נכנס פעם לנער צעיר לבקר בביתה של הרבנית חנה, אמו של הרב מליבאנויטש. הוא מצא את הרבי בעצמו יושב על יד השולחן ומשוחח עם אמו. הנער המתין בחוץ עד שהרבוי יקום ממקומו. ואז הבחן בדבר מעניין: הרב קם ללקת ובדרכו כאילו נגע בתמונות על הקיר ליישר אותן ואף סייד בדרכן את הcisיות סביב השולחן. זה היה בהחלתו מוזר, משומם שהבית היה מסודר לגמרי, קרואו לביתה של אישת מבוגרת ללא ילדים קטנים.

כשהרבוי יצא, הרבנית אמרה לו כך: אני רואה שאתה מתפלל על ההתחננות של בני. אסביר לך: מאז הבר מצוה שלו הוא לא מפני אליו את הגב, אך הרבי אינו רואה שabayhin בך ולכן כשהוא מתרחק ממני, הוא עושה בדרך כלל מיני פעולות כדי למצוא סיבות להישאר עמו הפנים אליו.

עוד מההן על חשיבות מצות כבוד הורים

מצוות כבוד הורים היא מצוה יוצאת מגדר הרגיל ביחס לשאר מצוות התורה ונאמרו בה דין ו halachot חמורות שלא מצאנו כמותם בשום מצווה אחרת. לא סתם הגדרו חז"ל מצווה זו בתורה "חמורה שבחמורות".

במסכת קידושין בגמרה מסופר על רבבי יוחנן שהיה יתום מאב ואם, אביו נפטר עוד לפני שנולד והוא נפטרה לאחר הלידה. הוא אמר על כך משפט קשה ביותר: הוא שמח במוון מסויים מכך שנולד יתום, משומם שבلتاي אפשרי לזכות לקיים קרואו את מצות כבוד הורים.

הטשינה היומית שלנו

היום אעשה משהו למען הורי משחו שקשה לי, במאור פנים.

ביצעת את המשימה. מה עשית?

חתימת הורים:

הלוות - ארוח והורים מקיימים את שאר המצוות

אמר לו אביו לעבור (לא לkiem) על דברי תורה, בין על מצות עשה ובין על מצות לא תעשה, ואפילו על מצוה מדבריהם (מדברי חכמים), לא ישמע. משום דכתיב: "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו אני אלוקיכם" (ויקרא יט, ג) - סמך הכתוב מצות כבוד אב ואם למצות שבת, לומר לך, שאף שנצטוית לכבדם, אם אמר לך אביך לחולל את השבת - אל תשמע לו. ומסיים הכתוב: "אני ה' אלוקיכם", לומר שאתה ואביך חייבים בכבודו יתברך, ולפיכך אל תשמע לו לבטול דברי ה' [וגם מצות דרבנן נחשבות דברי ה', כי ה' ציווה לשמעו לדברי חכמים].

אמר לו אביו: "אל תדבר עם פלוני ולא תmach לו" אבל הבן רוצה להתפיס איתהו, לא ישמע בقول אביו. כי אסור לשנוא שום יהודי לחיים, ונמצא שאביו ציווה אותו לעבור על מצות התורה ואין צריך לשמעו לו. אלא לך לאותו פלוני וידבר ויתפיס עמו. אם הבן רוצה לлечת לאיזה מקום ללימוד תורה מפני שם לימד טוב יותר, והאב מתנגד לכך מסיבה כל שהיא - איןנו חייב לשמעו לאביו, כי תלמוד תורה גדול מכבוד אב ואם.

(הלוות והליך חלק ב', הלכות בין אדם לחברו, פרק ו' סעיפים ט"ז-י"ח)

עטיקים במצוות - הכרת הטוב להורים

גם ספר החינוך מסביר מדוע מצוות כבוד אב ואם נמצאת בלוח הימני של עשרה הדרשות, יחד עם המצוות הקשורות לכבוד ה': "ראו לו לאדם שכיר ויגמול חסド למי שעשה עמו טוביה ולא יהיה נבל ומתנכר וכփוי טוביה שזו מדחה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוקים ואנשים. ויתן אל לבו כי האב והאם הם סיבת היוטו בעולם ... גם הגיעו בו כמה יגיאות בקטנותו, וכשים קבע זאת מידת בונשו יעלה ממנה להכיר טובת האל ברוך הוא שהוא סיבתו וסיבת כל אבותיו עד אדם הראשון".

אחד היסודות המרכזיים ביהדות הוא חובת "הכרת הטוב". ישנה סדרה שלימה של מצוות והנהגות שיעירן הוא להזכיר טוביה תחת טוביה. לזכור את אלו שעשו עמננו טוביה ולהחזיר להם באותו מטיבע. המדרש מקzin את הדברים וקובע כי משה רבנו החזיר טוביה אפילו למי היאור, שהם מים דוממים ולא התכוונו כלל להוציאו לו, ובכל זאת לא היכה אותם עם המתה.

זה היסוד הראשון העומד מאחורי מצוות "כבוד הורים": אין בעולם אנשים שאין להם חיבים כמו ההורים. נחשוב על זה שהוא שאננו מקפידים לומר תודה למלצר במסעדת או למתדלק בתחנת דלק, אך מסוגלים חלילה לכפור בטובה שהוא חייבים להוריינו. אלו שקיבלו מהם כל מה שיש לנו.

וזהה הנסיבות, על פי ספר החינוך, שמצוות כיבוד הוריהם קשורה למצוות של כבוד שמיים - כיבוד הוריהם הוא מעטפת ההגנה על כבוד שמיים. זאת ועודת הביטוח שנזכור תמיד להכיר טוביה בכפל כפלים על מה שקיבלנו מה'. אדם שמסוגל לבוגד בהוריו - כיצד לא יבוגד בקב"ה? הוא הרי טיפוס כפוי טוביה שאינו רוחש הערכה למה שקיבל ולמה שהשיג.

המשימה היומית שלנו

ערכו ורשימה של כמה שיותר דברים שעலיכם להכיר טוביה להוריכם.

_____ ביצעת את המשימה. כמה דברים רשותת?: _____

חתימת הורים: _____

רמחו משפט תודה להורים ומשפט תודה לה':

כתבו אותם בצורה יפה וקשtro.

עליכם

הכלכות - הכבוד האמיטי

מי שרצוบำמת לכבד את אביו ואמו – עסוק בתורה ובמעשים טובים, כי הכבוד הגדול לאב ולאם הוא שייאמרו עליו הבריות: "אשר לאב ואם שגדלו בן זהה". אבל אם הבן אינו הולך בדרך הישר, הרי מביש בכך את אביו ואמו בושה גדולה מאוד.
(הלכות והלכות חלק ב', הלכות בין אדם לחברו, פרק ו' סעיף י"ט)

מעמידים במצווה - כבוד הוריהם של יהודים

הפעם הראשונה שבה נמסרה מצוות כבוד הוריהם היהת עם ישראל, לאחר שייצאו מצרים וחנו במרעה (עוד לפני מתן תורה). כמו שנאמר: "שם שם לו חוק ומשפט.." (שמות טו, כה) כך שרך עם ישראל קיבלו אותה, ולא בני נח (גויים).

ומצד שני, ידוע שישעקב אבינו נגעש על קר שלא כדי כבד את הוריו, וכן אברהם אבינו – התורה הסתירה את הליכת אברהם מאביו, תרח, כדי שלא יאמרו הבריות שהוא עזב את אביו בחוסר כבוד לעת זקנותו. ודבר זה אינו מובן – אם עם ישראל קיבלו אותה לאחר שייצאו מצרים, מדוע היה מוצופה אברהם ומישעקב לקיימה בדבקות? אך לפיה שהסבירו בימים הקודמים התשובה היא פשוטה. הסבירו שהקיים שני טעומים עיקריים למצוות כבוד הוריהם: א) מצד הכרת הטוב אונושית ובסיסית; ב) מצד כבוד ה' והשותפות שלהם אליו ביצירת ולידת הילד. לפי זה – כולן, כולל בני נח, חייבים בכבוד הוריהם בגל הכרת הטוב. ואילו ליהודים יש חיוב נוספת ודרישה נוספת של כבוד הוריהם מצד כבוד ה'.
נוספת של כבוד הוריהם מצד כבוד ה'.

המשימה היומית שלנו

עשה מעשה טוב שיעשה נחת להוריהם שלכם.

ביצעת את המשימה. איזה מעשה עשית?

חתימת הורים:

הלוות - אונשים עספיט שערך לכבוד

אם נשא אביו אשה אחרת חייב הבן לכבוד את אשת אביו, אף שהיא אינה אמו - כל זמן שהיא נשואה לאביו; וכן חייב לכבוד את בעלה של אמו, אף שהוא אינו אביו - כל זמן שהוא נשוי לאמו.

סלקו את הברקוד
וצפו בהוראת
הטוב של הרבי
כלפי המלמד שלו

חיב adam בכבוד אבי אביו (סבו), אלא שכבוד אבי גדול מכבוד אבי אביו. וכן חיב adam בכבוד אחיו הגדול ממנו וכן הדין באחותו הגדולה.

חיב adam בכבוד רבו ויראתו יותר משל אבי כי אבי מביאו לחיה העולם זהה ורבו מביאו לחיה העולם הבא.

(הלוות והליכות חלק ב', הלוות בין אדם לחברו, פרק ו' סעיפים ג'-ה', כ"ג)

מעמידים במצוה - העיטה של הציוו'

וזכרם היכן נצטוינו לראשונה על מצוות כבוד הוריהם? לאחר יציאת מצרים, כאשר היינו במרעה.

הכתב סופר מפרש: "הרבה טועים דהטעם לצריך לכבד הוריהם משום הכרת הטוב, אבל אם לא גדלוה אינו מכבדם. כדי להוציא טעות זה נאמר 'כאשר ציור במרה', ואז לא היו סמכים על שולחן אביהם, כי המן ירד מהmeshim ולא היו צריכים למלבושים, אלא רק מצווה בלי סיבה".

כלומר, מדגשים לנו דוקא במצוות כבוד הוריהם שנצטוינו על כך במרעה, כי בתקופה זו שלאחר יציאת מצרים לא קיבלנו כלום מההורים, כל הקיום שלנו אז היה תלוי בידיו של הקב"ה - המן ירד מהmeshim, המים הגיעו מההאר ועצם החיים מחוץ למצרים היו חסד אלוקי. ובכל זאת ציירה אותנו הקב"ה באותו ימים ממש לכבוד את ההורים. זאת כדי ללמדנו שישוד המצווה נעוז בעצם היותם הוריהם ולא בಗל הטוב שגמלו לנו.

לחידוד והמחשה - במקרה של אדם שהוריו לא גידלו אותו, ואין לו הכרת הטוב כלפיهم, צריך לכבדם בגל עצם זה שהם הוריו והיו שותפים לקב"ה בילדתו. כבוד הוריהם זהה קיים רק אצל יהודים.

המשימה היזומית של

עשו מעשה שישמה ויכבד את אחד מהאנשים הנוספים שאוותם
צריך לכבד (סבא, סבתא, אח או אחיות גדולים, מורה, רב)

ביצעת את המשימה.

את מי כיבדתי? _____ כיצד?

חתימת הורים: _____

סיפור גולן

מעשה שאירע באחת המשפחות בישראל:

יום אחד הגיעו השבטים, שהייתה ניצול שואה, לביקור אצל בני המשפחה. בזמן הביקור נוכח הסב במחזה שמאוד לא מצא חן בעיניו. היה זה כאשר האמא בקשה מהאחד הילדיים להוריד את פח האשפה, וזה הגיב: "למה דוקא אני?". גם כאשר קראה לשני ולשלישי, נשמעו תשובות דומות. הרבעיעי כבר היה מתוחכם יותר, וביקש מהאמו להטיל 'גורל' בין הילדיים...

הסביר שהចטער לשמעו את תשובות נכדיו לנוכח בקשת אםם, קרא לכל הילדיים, הפשיל לעיניהם את שרול חולצתו, ואמר להם: "אתם רואים כאן את המספר הזה שצרכוב כאן על היד שלי? כולכם יודעים שזו הסימן שהיית באושוויץ". עכשו אמי רוצה לספר לכם סיפורו, ותשמעו טוב את כל הפרטים:

כשהנאצים ימ"ש כבשו את הכפר שלנו, הם החליטו לא להמתין עם הסלקציה (מיון האנשים) עד להגעה לאושוויץ, אלא לבצע אותה כבר בכפר. יחד איתם הגיעו גם שתי רכבות, אחת חנתה לצד ימין והשנייה לצד שמאל.

כל היהודים תושבי הכפר הובילו אל מקום חנייתן של הרכבות, ותנועת ידו של המפקד הנאצי הורתה לכל יהודי לארז רכבת עלייו להיכנס, הימנית או השמאלית, כשהיה יהודים האומללים שהופנו לכל אחת מהרכבות לא היו מודעים לעד אליו הם מובלים. כשהגענוامي ואביו וכל הילדיים אל מול אותו נאץ', עשה האדור זה סימן לאבי לצד ימין, ולאמי ולכל הילדיים סימן לפנות שמאל.

זה לא הזמן לתאר את מה שעבר עליינו בהיפרדרנו מאבינו היקר... כשהיינו כבר בתוך הרכבת, פתחה אמי את החבילה שלקלחה אותה מהבית עם מעט הדברים שהיא מותר להוציא, והבחינה לפתע שהתפילין של אבא נמצא בתחום החבילה. בכלל המהירות והחופזה שבה נפרדנו שכח אבא לחת את התפילין, ועתה הוא לא יוכל להניחם. אמא חשבה לרגע מה לעשות, ואח"כ פנתה אליו ואמרה: "כיוון ששתי הרכבות עדין עומדות במקומן, أنا מマー, רוץ אל הרכבת השנייה, מסור לאבא את התפילין וחזור אל הרכבת שלנו".

איני יודע כיצד היה לי אומץ לעשות זאת, כיון שהייתה בכך סכנה גדולה. החיללים הנאצים עמדו בין הרכבות, וככל מי שהסתובב שם היכוחו עד מוות. בכל זאת, החלטתי לשמשו בקהל אמי. בחסדי שמים מרוביים, בניסי ניסים, רצתי לעבר הרכבת השנייה, עם התפילין הקדושים بيدي. בס"ד הצלחתו לעלות לרכבת הימנית שהייתה דחוסה ביהודים רבים, והתחלתי לחפש את אבי. לך לי קצת זמן עד שמצאתי אותו, ומה שקרה באותו רגעם קבע את גורל חי.

ברגע שמסרתי לו את התפילין ועמדתי לחזור אל הרכבת שבה היו אימי ויתר הילדיים, לפתח נסגרו דלתות הרכבת... הרכבת החלה לזרז ממקומה בעוד עומד בה לצד אבי, ואילוامي ואח' נמצאים ברכבת השנייה שגם היאفتحה בנסיעת...

ומה קרה לבסוף? - התברר שככל מי שהופנה לרכיבת הימנית - נשלח לעובדה, והרכיבת השמאלית היכילה את המובלים למות! מהרכיבת של אמי, אחיו ואחותי, שבה הייתה תחילה, לא נותר אף אחד בחיים. ואילו אני, שהזדרזתי לשימוש בkowski אמי, ועברתני לרכיבת השנייה, ניצلتן.

הסביר פנה לנכדי, ואמר להם: "עכשוו תהשבו מה היה קורה אילו הייתי אומר לאמי: 'אמא, למה דוקא אני?... אולי תשלחין את התפילין לאבא עם יلد אחר?...' הרי ברור שאם הייתי אומר כך, לא היינו כאן היום..."

רק מפני ששמעתי לבקשתה של אמי ועשיתי את רצוניה באופן מיידי, חל עלי השפע הטוב של המזויה, והתקיים בי: 'למען ייטב לך והארכת ימים' - כך גם אתם נכדי החביבים, אל תסרו אף פעם לאמא ולדבירה; אם היא מבקשת להוריד את הפח או כל בקשה אחרת, אל תתוויחו ותטענו 'למה אני?'; אלא תשיבו מיד 'הנני!'".

(מקור: דרשו ה' וועוזו)

כתבו כאן משפט או צירו ציר שעוזר לכם
לעוזר להורים בשמחה.

עוזר להורים

օՅՑԻՄ ՀՐԱՀԱՐԱՐ

מתוך תקנון לתלמידים בהגחת הראי

”
זכור דברי חכמיינו זכرونם לברכה:
”נאמר כבד את אביך ואת אםך, ונאמר כבד את האב
מהונך, השווה כבוד אב ואם לכבוד המקום“ (קדושים ל, ב)
”

॥ כבוד אב ואם

- א. אל תשב במקום המיוחד לאביך ולאמך, בבניין או בבית התפילה.
- ב. פקדות אביך ואמך לחוק יהיו בעיניך, והשתדל לקייםם בדיק ובוריות.
- ג. כאשר הוריך מדברים, אל תכנס לדבריהם, ואל תסתור אותם – אפילו בזמן שאתה יודע שיש טעות בדבריהם, רק השתדל לשאול ולדבר בנימוס עד שיגיעו אל אמתת העניין.
- ד. כבד ועשה נחת רוח להוריך, וחס ושלום שלא לצערם בהנאה.
- ה. אם הוריך דורשים ממך להראות ידיעותיך בחלים, עשה רצונות לבב שלם ובוריות, כי הנאה זו לכבוד הוריך יחשב.
- ו. כשההוריך מעוררים אותך לבוקר משנתך, קומ מהר בוריות לעבודת בוראה, שכך יהיה כפול: קיימת מצות כבוד אב ואם, ותשמר זמני הלימודים בדיק.
- ז. חובה عليك לכבד אחיך הגדול, ולהיות בשלום ואחווה עם אחיך ואחיויתך הקטנים והגדולים, וזה יגרום נחת רוח גדול להוריך.

כלה ו' הרכז

בעניין כיבוד הוריהם

8.

כלה ו' הרכז

ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'

הרבי הוסיף בכתב יד לאחר המילים "המיוחד לאביך": "ולאמך".

